

**PROPOZYCJE KRYTERIÓW OCENY I METOD
SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA
Z PLASTYKI
W ROKU SZKOLNYM 2024/2025**

Przedmiotowy system oceniania (PSO) powinien uwzględniać cele kształcenia wynikające z podstawy programowej oraz zachować spójność z wewnętrznym systemem oceniania w szkole, tj. z celami i zadaniami szkoły. Tworząc PSO dla przedmiotu plastyka na III etapie edukacyjnym, nauczyciel powinien:

- wziąć pod uwagę, że zajęcia odbywają się raz w tygodniu przez jeden rok;
- uwzględnić specyfikę przedmiotu, realizującego nie tylko cele edukacyjno-wychowawcze (nabycie wiedzy i umiejętności, kształtowanie postaw), lecz także działania kreatywne.

Aktywność twórcza i uczestnictwo w życiu kulturalno-artystycznym mają także aspekt psychologiczny – sprzyjają samorealizacji, rozładowaniu stresu, nawiązywaniu kontaktów z osobami prezentującymi różnorodne opinie i poglądy, budowaniu pewności siebie, kształtowaniu tolerancyjnej postawy.

Ocena pracy i osiągnięć ucznia powinna odzwierciedlać jego aktywność, kreatywność i inicjatywę przejawianą podczas zajęć, a nie tylko stopień opanowania wiedzy i umiejętności. Warto wprowadzić model oceniania kształtującego lub jego elementy według zasady mniej ocen, więcej wskazówek. Pomaga on uczniowi dokonać indywidualnej weryfikacji postępów i osiągnięć, motywuje go do dalszej pracy i nauki, naprawy błędów, rozwijania zainteresowań czy uzdolnień, kształtuje samodzielność. Jako element dyscyplinujący można wprowadzić system plusów i minusów, które przyznaje się za aktywność i pracę na lekcji, przygotowanie do zajęć, terminowe oddanie zadań itp. Za określoną liczbę plusów lub minusów można wystawić odpowiednią ocenę.

Ze względu na niewielką liczbę godzin warto zrezygnować z typowych odpowiedzi ustnych, sprawdzających opanowanie części materiału, ponieważ nie angażują one wszystkich uczniów i są czasochłonne. Korzystnie byłoby również zaniechać przeprowadzania sprawdzianów i prac klasowych. Wiedzę i umiejętności uczniów można weryfikować za pomocą testów, a także zadań praktycznych.

Trzeba pamiętać, że ocena powinna mieć charakter dydaktyczny i wychowawczy – dotyczy to w głównej mierze ocen częściowych. Należy zatem uwzględnić nie tylko wiedzę i umiejętności ucznia, lecz także jego indywidualne predyspozycje, uzdolnienia, sprawność manualną, zaangażowanie i zainteresowanie przedmiotem oraz postępy.

Ocena sumująca służy weryfikacji osiągnięć ucznia w danym semestrze lub roku. Składają się na nią oceny częściowe, uzyskane przez ucznia w ocenianiu bieżącym. Ocena sumująca może, ale nie musi być średnią arytmetyczną. Warto rozważyć wprowadzenie wagi ocen. Podsumowaniem efektów pracy semestralnej lub rocznej może być przygotowanie wystawy lub projekt edukacyjny realizowany grupowo. Wyjątkowe osiągnięcia uczniów, wykraczające poza wymagania edukacyjne, należy oceniać indywidualnie.

System oceniania powinien być jasny, zrozumiały dla ucznia, jawny (przedstawiony na początku roku szkolnego), ponadto oceniać należy obiektywnie, systematycznie i konsekwentnie.

Przy ocenianiu można wykorzystać zaproponowane przykładowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny semestralne i roczne (w wymaganiach na ocenę wyższą są zawarte wymagania na ocenę niższą).

Ocena niedostateczna Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności;
- nie interesuje się procesem dydaktycznym;
- nie uczestniczy w lekcjach;
- nie przygotowuje zadań domowych;
- lekceważy obowiązki szkolne.

Ocena dopuszczająca Uczeń:

- dysponuje wiedzą i umiejętnościami określonymi w podstawie programowej ze znacznymi brakami;
- potrafi zastosować wiedzę i umiejętności w niektórych sytuacjach typowych;
- nie zawsze stosuje się do uwag prowadzącego;
- przy wykonywaniu zadań potrzebuje pomocy nauczyciela;
- zazwyczaj przychodzi na lekcje i w większości przypadków realizuje polecenia;
- podczas pracy w grupach jest biernym członkiem zespołu.

Ocena dostateczna Uczeń:

- opanował wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej z niewielkimi brakami;
- stosuje wiedzę i umiejętności w sytuacjach typowych;
- posługuje się różnymi narzędziami i technikami plastycznymi;
- stosuje się do uwag nauczyciela;
- opisuje dzieła z pomocą prowadzącego;
- wykonuje zadania, zazwyczaj jest przygotowany do lekcji, pracuje systematycznie;
- podejmuje współpracę z innymi osobami podczas realizacji zadań grupowych.

Ocena dobra Uczeń:

- wykazuje się wiedzą i umiejętnościami określonymi w podstawie programowej;
- stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności w sytuacjach typowych oraz niektórych sytuacjach nietypowych;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- posługuje się zróżnicowanymi narzędziami i technikami plastycznymi, wybierając środki wyrazu stosowne do charakteru zadania;
- właściwie wykonuje wszystkie zadania;
- samodzielnie opisuje dzieła sztuki i interpretuje je pod kierunkiem prowadzącego;
- twórczo korzysta z uwag nauczyciela;
- w niektórych zadaniach wykazuje się samodzielnością w rozwiązywaniu postawionego problemu;

- wykonuje zadania w wyznaczonym terminie, jest przygotowany do lekcji;
- przedstawia własne pomysły podczas działań grupowych.

Ocena bardzo dobra Uczeń:

- stosuje wiedzę i umiejętności zarówno w sytuacjach typowych, jak i nietypowych, wymagających kreatywności;
- korzysta z różnych źródeł informacji i tekstów kultury;
- biegle posługuje się narzędziami i technikami plastycznymi, dobierając je w zależności od charakteru zadania;
- samodzielnie poszukuje nowych narzędzi, technik i środków wyrazu, eksperymentuje i twórczo podchodzi do wyznaczonych zadań;
- właściwie i samodzielnie wykonuje wszystkie polecenia nauczyciela;
- stosuje się do uwag prowadzącego, a jednocześnie potrafi dyskutować i podawać argumenty w obronie własnego zdania;
- samodzielnie i kreatywnie rozwiązuje postawione problemy;
- samodzielnie opisuje i interpretuje dzieła;
- indywidualnie poszukuje dodatkowych informacji o sztuce;
- wykazuje się kreatywnością podczas realizacji zadań grupowych, wykonuje znaczący zakres prac, pomaga innym.

Ocena celująca Uczeń:

- dysponuje wiedzą i umiejętnościami znacznie wykraczającymi poza wymagania edukacyjne sformułowane dla jego poziomu;
- sprawnie, świadomie i krytycznie korzysta z różnych źródeł informacji, tekstów kultury i środków wyrazu plastycznego;
- samodzielnie, systematycznie poszerza swoją wiedzę i umiejętności;
- wykonuje prace na wysokim poziomie technicznym i artystycznym;
- z sukcesem angażuje się w ponadprogramowe, nieobowiązkowe inicjatywy, np. turnieje wiedzy, konkursy plastyczne czy wydarzenia kulturalne i inicjatywy artystyczne.